

ELCKERLYC

M.J.A. de Vrijer

Prof. dr. M.J.A. de Vrijer (1881 - 1969)

Kerkelijk hoogleraar De bijbelse godgeleerdheid, de geschiedenis der Nederlandsch Hervormde Kerk en hare leerstellingen en de Christelijke zending

April. Soms zien we weinig of niets om ons heen. Ons hart is vol zorgen, of onze geest wordt in beslag genomen door pijn en verdriet.

Ook door de ouderdom worden die door de vensters zien verduisterd. En de twee deuren naar de straat zullen gesloten worden, en dat de lust zal vergaan. Zo kan het zijn, lieve lezer! Zo, midden in de lichterwordende dagen, kan het zo donker zijn. Maar in het donker kan het ook licht worden. Licht in de duisternis.

In dit stukje voor zieken en bejaarden wil ik de zieken en bejaarden en elke lezer, in

navolging van Dr. De Vrijer, ELCKERLYC noemen. Elckerlyc is IEDEREEN, hij is de mens in zijn menselijkheid voor God, Die 't al doorziet en oordeelt... aldus wijlen Dr. De Vrijer in een Paasbrief uit het jaar 1942. Een donker en dreigend oorlogsjaar.

Uit deze Paasbrief wil ik voor ieder en elk een stukje overschrijven:

"De bergen en de bomen heffen hun toppen omhoog op Paasmorgen. De zon rijst die dag op en schittert te schoner, haar licht ontstekend aan de Zonne der gerechtigheid. De lente van God barst naar buiten. De koekoek slaat op Paasdag voor 't eerst; de zwaluw keert dan uit het zuiden. Naar Goddelijke orde. Laat het die dag sneeuwen, maar de orde van God wordt niet verstoord, de vogels komen op hun tijd. Het Feest gaat dóór. Ga gij, Elckerlyc, op die morgen, gelijk de Hernhutters volgens oude traditie doen, naar de dodenakker. Blaas er de bazuin, krachtig en ritmisch. Een signaal van vrede en van strijd in één haal.

Blaas. Niet: "The last post", maar het eerste geluid van de lente van God. De Eersteling van de herstelde wereld, Jezus Christus, leeft. Hij geeft je de trompet in de hand. Laat schallen trompetten en bazuingeluid.

Elckerlyc, ik wens u een gezegende Paasdag. Een PaasFEEST.

FEEST, hoort ge? Al zou het zijn in rouwgewaad. Al is het met volk en wereld en Kerk, zó als het is. Het zal een Paasdag zijn anders dan verleden jaar, anders dan alle vorige Paasdagen.

Het oude is voorbijgegaan. 't Is alles nieuw geworden. In Christus zijn wij een nieuwe

schepping - en dit alles uit God, die door Christus ons met Zich verzoend heeft. Dood, ik lach u uit! Jezus Christus leeft. Ik weet het wel, Hij is nog slechts de Eersteling - en ik zit midden in de dood. Maar als de Eersteling triumfeert - dan óók een sukkelaar als ik. 'k Zie met Paulus een wijde horizon: Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen... Laat het hier dan een gebroken, afschuwelijke wereld zijn, met monsters en mysteriën, ik speur - enigszins als Pascal, het ritse-len van het Opstandingsleven - de orde van de liefde van God.

Ik geef u m'n hand, m'n hart, Elckerlyc. Ik kijk u diep in de ogen en gij kijkt in de mijne, of 't alles nu net zo in mij is als ik het u schreef. We staan naast elkaar; alleen stel ik u bóven mij; we zijn twee mensen, die weten van de onpeilbare genade van God en van ongedoofde hoop; eenzame, gevangen mensen wij allebei. Maar tòch: vrij. Het Koninkrijk van God komt. Het Vrederijk komt. 't Is er nog niet. Maar 't komt. De Heere is opgestaan! Grijp moed, grijp een levende hoop!"

Geheel de uwe,
M.J.A. de Vrijer.

Utrecht, 25 Maart 1942.

Lieve lezer..ik hoop dat ik u allen mocht noemen. 't Was niet de bedoeling iemand over te slaan!

Een hartelijke groet voor u allen. HIJ LEEFT!!!

Organist Piet van Egmond begeleidde samenzang in circus

23-04-2012 20:22 |Ds. M. van Kooten

Foto Stichting Piet van Egmond Documentatiecentrum

Op 14 april was het honderd jaar geleden dat Piet van Egmond in Amsterdam het levenslicht zag. Hij heeft als organist grote bekendheid gekregen in ons land en was onder meer de leermeester van de beroemde pianist Louis van Dijk en van Christiaan Ingelse, de organist van de Sint-Jan te Gouda.

In de dagen waarin hij en Feike Asma –die een week jonger was dan Piet van Egmond– orgelconcerten gaven waren de kerken propvol. Tenminste, als zij speelden. Ik zie me als jongen nog op de plavuizen zitten van het koor in de Sint-Pieterskerk te Utrecht omdat alle plaatsen bezet waren. Ik herinner me ook nog het concert in de Maartenskerk te Zaltbommel toen voor de restauratie van Wollferts-Heyenmannorgel Van Egmond er speelde en bij het volle werk orgeltrappers benodigde vanwege het gebrek aan windvoorziening.

Een man die van groot belang in zijn leven is geweest was de bekende dr. M. J. A. de Vrijer. Voor zijn professoraat was hij de wijkpredikant van Piet van Egmond, terwijl vader Van Egmond diaken was. Piet was catechisant van ds. De Vrijer en begeleidde de zang van de jeugdige catechisanten op het harmonium. Ook trad hij samen met ds. De Vrijer op in de Engelse kerk aan de Begijnhof bij de muzikale wijkavonden. Ds. De Vrijer speelde verdienstelijk viool en Piet van Egmond begeleidde hem op de vleugel.

Ds. De Vrijer en diens echtgenote namen in 1933 de jonge organist mee op hun reis naar Engeland en wisten te bewerkstelligen dat hij in Londen het orgel bespeelde van de Westminster Abbey, de St. Paul's Cathedral en de Southwark Cathedral.

Zijn wonderlijkste optreden was echter niet in een kerk of kathedraal maar in een circus. Circus Sarrasani had zijn tenten opgezet in Amsterdam-Zuid, inclusief de megatent met een capaciteit voor 3000 toeschouwers waarin de voorstelling gehouden zou worden. De directeur bood de professoren en predikanten van Amsterdam een vrijkaart aan. Ds. De Vrijer nam de uitnodiging met beide handen aan, maar wilde het kaartje toch betalen. Betalen met een preek voor het circuspersoneel.

Alzo geschiedde. Op maandagmorgen 26 februari 1934 om elf uur werd de dienst gehouden waarbij ds. De Vrijer in het Duits sprak, de taal van het circuspersoneel. De zang werd op nadrukkelijk verzoek –of was het bevel?– van ds. De Vrijer begeleid door Piet van Egmond op het harmonium. Toen de pers verslag deed onder het kopje "Een dominee in het circus" werd ook vermeld dat Piet van Egmond daar musiceerde. Er stond niet bij dat hij godsdienstige liederen had gespeeld. Dat zat Piet danig dwars. Ds. De Vrijer reageerde: „Daar moet je je niet druk over maken, want je weet dat je een goed werk hebt gedaan.”

Die avond bezocht De Vrijer volgens afspraak een gratis optreden van het circus. Namens het Nederlandsch Bijbelgenootschap overhandigde hij 150 Duitse Nieuwe Testamenten aan de artiesten. Of Van Egmond daar ook bij is geweest, weet ik niet.

Prof.dr.Marinus Johannes Antonie de Vrijer

Geb. 4-8-1881 Rotterdam; overl. 14-5-1969 Heemstede

Hervormd predikant te Odijk (1906), Bloemendaal (1920) en Amsterdam (Oude Kerk, 1932). Eerste voorzitter van de Bond van Nederlandsche Predikanten. Onder andere over zijn vele (ook sociaal-diaconale) arbeid in de Amsterdamse Oude Binnenstad schreef zijn vrouw, mevrouw M.J. de Vrijer-Struijs het indertijd veel gelezen en nog steeds lezenswaardige "Dertig jaren Domineesche". In 1935 werd hij in Utrecht tot kerkelijk hoogleraar benoemd (vaderlandse kerkgeschiedenis, bijbelse godgeleerdheid, zending). Van 1949 tot 1951 werkte hij nog als hulpprediker te Hemmen en van 1951 tot 1953 als geestelijk verzorger van Sanatorium "Zonnegloren" te Soest. De Vrijer, bij de studenten een geliefd hoogleraar, is onder andere bekend geworden door zijn werken over Smijtegelt en Schortinghuis. Zijn opvolger Van Ruler roemde De Vrijers aandacht voor de bevindelijkheid, in de hoogtijdagen van het barthianisme